

ที่น่าพิจารณาคือ ความต้องการของประชาชนต่อรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า ร้อยละ 61.5 ต้องการให้แจกหน้ากากอนามัย ร้อยละ 51.2 ต้องการให้มีศูนย์ปฏิบัติการที่ให้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรค การป้องกันโรค และประชาสัมพันธ์ให้ทราบข้อมูลที่เชื่อถือได้และเป็นจริง และร้อยละ 45 ต้องการให้แจกเจลล้างมือ

ศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์ สิริฤกษ์ ทรงศิวิไล เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ทำหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) กล่าวว่า จากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนาที่เริ่มมาจากประเทศจีน และกระจายไปยังหลายประเทศในโลก ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว สำหรับประเทศไทยการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การติดตามความเคลื่อนไหวของสังคม ตลอดจนความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาถือเป็นเรื่องสำคัญ ที่ผ่านมามีข่าวเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ หลากหลายช่องทาง ทั้งข่าวจริงและข่าวปลอม โดยเฉพาะในช่องทางโซเชียลมีเดีย ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งดำเนินการเพื่อรองรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ได้รับมอบหมายจากกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ในการดำเนินการสนับสนุนวิจัยและวิชาการทั้งในระยะสั้นและระยะยาวทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และสังคม ได้ดำเนินการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในประเทศ ทั้งในประเด็นของการเข้าถึงข้อมูล ความเชื่อมั่นในข้อมูล ช่องทางการรับข่าวสาร การปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเพื่อป้องกันตนเอง การรับรู้ความเสี่ยง ความวิตกกังวล และประเด็นการรับบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข เพื่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องให้สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจ การกำหนดมาตรการ และนโยบายเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดูแลสุขภาพของประชาชนโดยรวม ตลอดจนเพื่อประกอบการนำส่งข้อมูลทางวิชาการที่ถูกต้องเผยแพร่สู่สาธารณะ

รองศาสตราจารย์ ดร.ชชนวนทอง ธนสุกาญจน์ คณบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวว่า การทำงานสาธารณสุขปัจจุบันจะเน้นในการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพให้แก่ประชาชน โดยมีเป้าหมายในการทำให้ประชาชน **เข้าถึงข้อมูล และนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจป้องกันตัวเองให้ปลอดภัยให้มากที่สุด**

ผลการศึกษาสำคัญที่อยากเน้นของเรื่อง **การเข้าถึงข้อมูล** พบว่า สื่อที่ประชาชนเข้าถึงมากที่สุด และใช้ในการติดตามข่าวความเคลื่อนไหว และเชื่อมั่นในความถูกต้องมากที่สุด ของสื่อกระแสหลัก ยังคงเป็นโทรทัศน์ และในขณะที่สื่อโซเชียลคือ เฟสบุ๊ก

ส่วนเรื่อง**การนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจ** พบว่า ผู้รับผิดชอบทุกภาคส่วน**ต้องพัฒนาวิธีการพูดการให้ข้อมูลง่ายๆ ให้ประชาชนเข้าใจ** ในเรื่อง

1. การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ประชาชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 70) คิดว่าเชื้อไวรัสจะล่องลอยอยู่ในอากาศ
2. โอกาสติดเชื้อ ประชาชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80) ยังไม่คิดว่าตนเองจะติดเชื้อไวรัสได้
3. การดูแลตนเอง และคนใกล้ชิด ประชาชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80) เน้นใส่หน้ากากอนามัย แต่มีจำนวนน้อยที่ทำการล้างมือบ่อยๆ และระวังตัวเรื่อง การใช้มือลูบหน้า แคะจมูก ปาก ตา
4. การดูแลคนใกล้ชิด ประมาณร้อยละ 80 ของประชาชนตอบว่า พาไปโรงพยาบาล
5. การดูแลคนในที่ทำงาน ประมาณร้อยละ 60 ก็ให้พักงาน ซึ่งประเด็นนี้จำเป็นต้องมีการสื่อสารให้ชัดเจนกว่านี้ เช่น ที่ทำงานอาจมีการคัดกรอง หรือวัดไข้ เพื่อเฝ้าระวังการเกิดโรคในที่ทำงาน และที่โรงพยาบาล ควรมีการแจ้งจุดและขั้นตอนในการตรวจรักษาที่เห็นได้ชัด สะดวกต่อการไปใช้บริการ

โปรดพิจารณารายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงร้อยละของตัวอย่างที่ระบุช่องทางการให้ข้อมูลการระบาดของไวรัส โควิด จากสื่อใดมากที่สุด

ลำดับที่	สื่อที่ให้ข้อมูลการระบาดของไวรัสโควิด	ร้อยละ
1	เฟซบุ๊ก	66.7
2	โทรทัศน์ทั่วไป	66.6
3	โทรทัศน์ออนไลน์	40.5
4	ทวิตเตอร์	24.1
5	ไลน์	24.0
6	ปากต่อปาก บอกต่อกัน	21.5
7	ไอจี	20.1
8	หนังสือพิมพ์ออนไลน์	19.9
9	เว็บไซต์	19.0
10	ยูทูบ	18.6
11	วิทยุ	9.8
12	หนังสือพิมพ์กระดาษ	9.0
13	อื่น ๆ	1.5

ตารางที่ 2 แสดงร้อยละของตัวอย่างที่ระบุ สื่อที่เชื่อมั่นในข้อมูล ไวรัสโควิด มากที่สุด

ลำดับที่	สื่อที่ประชาชนเชื่อมั่นในข้อมูล	ร้อยละ
1	โทรทัศน์ทั่วไป	42.3
2	โทรทัศน์ออนไลน์	31.4
3	เฟซบุ๊ก	13.0
4	ยูทูบ	2.8
5	ไลน์	2.4
6	เว็บไซต์	2.3
7	ทวิตเตอร์	2.1
8	อื่น ๆ ระบุ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ ปากต่อปากบอกต่อกัน วิทยุ ไอจี หนังสือพิมพ์กระดาษ เป็นต้น	3.7
	รวมทั้งสิ้น	100.00

ตารางที่ 3 แสดงร้อยละของตัวอย่างที่ระบุ ความคิดเห็นต่อการคงอยู่ของ เชื้อไวรัส โครนา ล่องลอยทั่วไปในอากาศ

ลำดับที่	ความคิดเห็น	ร้อยละ
1	คิดว่าล่องลอยทั่วไปอยู่ในอากาศ แหล่งชุมชน คนหนาแน่น	71.5
2	ไม่คิดว่าจะล่องลอยทั่วไป	28.5
	รวมทั้งสิ้น	100.00

ตารางที่ 4 แสดงร้อยละของตัวอย่างที่ระบุ สถานที่ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัส โครนา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ลำดับที่	สถานที่ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัส โครนา	ร้อยละ
1	แหล่งท่องเที่ยว	48.9
2	ห้างสรรพสินค้า	46.1
3	โรงพยาบาล	39.4
4	สวนสาธารณะ	35.7
5	ตลาด	33.9
6	เสี่ยงทุกที่นอกบ้าน	32.5
7	โรงแรม	25.0
8	วัด ศาสนสถาน	15.0

ตารางที่ 5 แสดงร้อยละของตัวอย่างที่ระบุ การรับรู้ต่อ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โครนา

ลำดับที่	การแพร่ระบาด	ติดต่อได้
1	เดินห้างสรรพสินค้า ติดเชื้อไวรัส ได้หรือไม่	86.0
2	การนั่งเครื่องบินลำเดียวกัน ติดเชื้อไวรัส ได้หรือไม่	83.5
3	ไปเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ติดเชื้อไวรัส ได้หรือไม่	83.0
4	การขึ้นรถเมล์ รถแท็กซี่ รถไฟฟ้า ติดเชื้อไวรัส ได้หรือไม่	82.1
5	นั่งทานอาหารร่วมโต๊ะ วงเดียวกัน ติดเชื้อไวรัสได้หรือไม่	81.3
6	การฟังเพลงร่วมกัน ติดเชื้อไวรัส ได้หรือไม่	47.5

ตารางที่ 6 แสดงร้อยละของตัวอย่างที่ระบุ คุณคิดว่า จะป้องกันตัวอย่างไรบ้าง ถ้าต้องเดินทางออกนอกบ้าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ลำดับที่	การป้องกัน	ร้อยละ
1	ใช้หน้ากากอนามัย	83.4
2	ล้างมือบ่อย ๆ	60.4
3	ใช้เจล แอลกอฮอล์ฆ่าเชื้อ ฝ่ามือ	56.9
4	หลีกเลี่ยงชุมชนแออัด	42.3

ลำดับที่	การป้องกัน	ร้อยละ
5	ไม่ใช้มือลูบหน้า แคะจมูก ปาก ตา	31.7
6	ไม่สัมผัสสัตว์ที่เป็นแหล่งของเชื้อไวรัสโคโรนา	31.3
7	ไม่รับประทานเนื้อสัตว์ดิบ	27.9
8	ทานอาหารให้ครบ 5 หมู่	23.7
9	ออกกำลังกาย	19.9
10	กลับจากพื้นที่เสี่ยงให้รับการตรวจคัดกรอง	16.3

ความรอบรู้ด้านสุขภาพ

Health Literacy

ในการป้องกันตนเองของประชาชน

ความคิดของประชาชนส่วนใหญ่

การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส

70%

คิดว่าเชื้อไวรัส
จะล่องลอยอยู่
ในอากาศ

โอกาสติดเชื้อ

80%

ยังไม่คิดว่าตนเอง
จะติดเชื้อไวรัสได้

การดูแลตนเอง และคนใกล้ชิด

80%

เน้นใส่หน้ากากอนามัย
แต่มีจำนวนน้อยที่ทำการ
ล้างมือบ่อยๆ และระวังตัว
เรื่อง การใช้มือลูบหน้า
แคะจมูก ปาก ตา

การดูแลคนใกล้ชิด

80%

พาไปโรงพยาบาล

การดูแลคนในที่ทำงาน

60%

ให้พักงาน

ซึ่งประเด็นนี้จำเป็นต้องมีการสื่อสารให้ชัดเจนกว่านี้ เช่น ที่ทำงานอาจมีการคัดกรอง หรือวัดไข้ เพื่อเฝ้าระวังการเกิดโรคในที่ทำงาน และที่โรงพยาบาล ควรมีการแจ้งจุด และขั้นตอนในการตรวจรักษา ที่เห็นได้ชัด สะดวกต่อการไปใช้บริการ

ความต้องการของประชาชน

แจกหน้ากากอนามัย

แจกเจลล้างมือ

มีแหล่งข้อมูลที่ประชาชน เชื้อถือได้
ใช้ตรวจสอบความถูกต้องได้
และตอบคำถาม ไขข้อข้องใจ ได้
ตลอด 24 ชั่วโมง

มีคลินิกพิเศษเฉพาะกิจ
บริการฟรี ในการตรวจวัดไข้
ไม่จุดเสียง
การตอบคำถามให้ข้อมูล เช่น
แหล่งท่องเที่ยว
แหล่งชุมชนหนาแน่น
ห้างสรรพสินค้า